Lieta C-576/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 4. novembris

Iesniedzējtiesa:

Oberster Gerichtshof (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 13. oktobris

Prasītāja:

CC

Atbildētāja:

Pensionsversicherungsanstalt

Oberster Gerichtshof [Augstākā tiesa] kā revīzijas tiesa darba un sociālo tiesību lietās [..] sociālo tiesību lietā starp prasītāju CC [..] par vecuma pensiju pēc prasītājas revīzijas sūdzības par *Oberlandesgericht Wien* [Apelācijas tiesa Vīnē] kā apelācijas instances tiesas darba un sociālo tiesību lietās 2020. gada 26. maija spriedumu, [..] ar kuru tika apstiprināts *Arbeits- und Sozialgerichts Wien* [Darba un sociālo lietu tiesa Vīnē] 2019. gada 26. marta [..] spriedums, slēgtā tiesas sēdē ir pieņēmusi

lēmumu:

Eiropas Savienības Tiesai tiek uzdots šāds prejudiciālais jautājums: **[oriģ. 2. lpp.]**

1. Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, 44. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj, ka dalībvalsts, kura ir kompetenta piešķirt vecuma pensiju un saskaņā ar kuras tiesību normām pensijas pieprasītājai visā viņas darba dzīves laikā, izņemot bērna audzināšanas periodus, ir bijis nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statuss, ņem vērā citās dalībvalstīs uzkrātos bērnu audzināšanas periodus, jau tādēļ vien, ka brīdī, kurā bija jāņem vērā attiecīgā bērna audzināšanas periods atbilstoši šīs dalībvalsts tiesību normām,

DARBA VERSIJA

šai pensijas pieprasītājai nebija ne nodarbinātās, ne arī pašnodarbinātas personas statusa?

Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:

2. Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, 44. panta 2. punkta pirmā teikuma pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu II sadaļu kompetentā dalībvalsts vispār neņem vērā bērna audzināšanas periodus atbilstoši tās tiesību normām vai tā šo periodu neņem vērā tikai konkrētā gadījumā?

B. [..] **[oriģ. 3. lpp.]** [..] [tiesvedības apturēšana]

Pamatojums:

[1] **I. Strīda priekšmets un faktu izklāsts:**

[2] CC kundze ir dzimusi 1957. gadā. No 1976. gada 4. oktobra līdz 1977. gada 28. augustam, būdama mācekle Austrijā, viņa 11 mēnešus veica obligātās apdrošināšanas iemaksas. Pēc studiju pabeigšanas viņa no 1982. gada 1. janvāra līdz 1986. gada 30. septembrim kā pašnodarbināta persona Austrijā vēl 57 mēnešus veica obligātās apdrošināšanas iemaksas.

[3] 1986. gada oktobrī CC kundze devās uz Apvienoto Karalisti un tur pabeidza studijas. 1987. novembra sākumā viņa pārcēlās uz dzīvi Beļģijā. 1987. gada 5. decembrī Beļģijā viņai piedzima dēls, un 1990. gada 23. februārī viņai piedzima otrs dēls. Turpmāk viņa ar bērniem vispirms uzturējās Beļģijā, tad no 1991. gada 5. decembra līdz 1991. gada 31. decembrim Ungārijā, un visbeidzot no 1993. gada 1. janvāra līdz 1993. gada 8. februārim – Apvienotajā Karalistē. No 1987. gada 5. decembra līdz 1993. gada 8. februārim CC kundze aprūpēja un audzināja savus bērnus. Viņa nestrādāja algotu darbu, un ne Apvienotajā Karalistē, ne Beļģijā, nedz arī Ungārijā viņa neuzkrāja pensijas apdrošināšanas stāžu. Šajā laika periodā CC kundze nesaņēma arī nekādus pabalsta maksājumus par bērnu audzināšanu vai aprūpi.

[4] 1993. gada 8. februārī CC kundze atgriezās Austrijā, kur viņa turpmāk kā pašnodarbināta persona un kā darba ņēmēja strādāja algotu darbu, un līdz 2017. gada oktobrim, pamatojoties uz algota darba veikšanu, viņa uzkrāja pensijas apdrošināšanas stāžu.

[5] **II. Pamatā esošās Savienības tiesību normas: [oriģ. 4. lpp.]**

[6] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (turpmāk tekstā – "Īstenošanas regula 987/2009"):

DARBA VERSIJA

*"**44. pants***

Bērna audzināšanas periodu ņemšana vērā

1. Piemērojot šo pantu, "bērna audzināšanas periods" ir jebkurš periods, kas ir iemaksu periods saskaņā ar dalībvalsts pensiju tiesību aktiem vai kas nodrošina pensijas papildinājumu konkrēti tā iemesla dēļ, ka persona ir audzinājusi bērnu, neatkarīgi no metodes, kāda izmantota šādu periodu aprēķināšanai, un neatkarīgi no tā, vai tie uzkrājas bērna audzināšanas laikā vai tiek atzīti ar atpakaļejošu spēku.

2. Ja saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kas ir kompetenta atbilstīgi pamatregulas II sadaļai, neviens bērna audzināšanas periods netiek ņemts vērā, tās dalībvalsts iestāde, kuras tiesību akti saskaņā ar pamatregulas II sadaļu bija piemērojami attiecīgajai personai sakarā ar tās darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā dienā, kad saskaņā ar šiem tiesību aktiem bērna audzināšanas periodu sāka ņemt vērā attiecīgajam bērnam, arī turpmāk ir atbildīga ņemt vērā šo periodu kā bērna audzināšanas periodu saskaņā ar saviem tiesību aktiem tā, it kā šā bērna audzināšana notiktu tās teritorijā.

3. Panta 2. punktu nepiemēro, ja uz attiecīgo personu ir attiecināmi vai kļūst attiecināmi citas dalībvalsts tiesību akti sakarā ar darbību, ko tā veic nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā.

[7] **III. Valsts tiesības:**

[8] A) *Allgemeines Pensionsgesetz (Vispārējais pensiju likums (BGBl I, 2004/142); turpmāk tekstā – "APG"):*

"Tiesības uz vecuma pensiju

§ 4. *(1) Apdrošinātajai personai ir tiesības uz vecuma pensiju, sasniedzot 65 gadu vecumu (parastais pensijas vecums), ja līdz šim datumam (ASVG [Allgemeines Sozialversicherungsgesetz, Vispārējais sociālās apdrošināšanas likums] 223. panta 2. punkts) saskaņā ar šo vai kādu citu federālo likumu ir uzkrāts vismaz 180 mēnešus ilgs apdrošināšanas stāžs, no kuriem* **[oriģ. 5. lpp.]** *vismaz 84 mēneši ir uzkrāti, strādājot algotu darbu (minimālais apdrošināšanas laikposms).* [..]

Vecuma pensijas apmērs

§ 5. *(1) Neņemot vērā īpašo indeksācijas summu saskaņā ar ASVG 248. panta 1. punktu, GSVG [Bundesgesetz über die Sozialversicherung der in der gewerblichen Wirtschaft selbständig Erwerbstätigen, Federālais likums par to personu sociālo apdrošināšanu, kas nodarbinātas tirdzniecībā un komercdarbībā] 141. panta 1. punktu un BSVG [Bundesgesetz über die Sozialversicherung der in der Land- und Forstwirtschaft selbständig Erwerbstätigen, Federālais likums par to personu sociālo apdrošināšanu, kas nodarbinātas lauksaimniecībā un*

DARBA VERSIJA

mežsaimniecībā) 132. panta 1. punktu, bruto pensijas mēneša maksājuma apjoms tiek aprēķināts no kopējām iemaksām (11. panta 5. punkts), kas noteiktas uz attiecīgo datumu (ASVG 223. panta 2. punkts), dalot to ar 14. [..]

§ 16. [..] *(3a) Lai sasniegtu minimālo apdrošināšanas laikposmu atbilstoši 4. panta 1. punktam, apdrošināšanas stāžā tiek ieskaitīti arī pēc 2005. gada 1. janvāra uzkrātie aizstājošie periodi - bērna audzināšanas periodi- saskaņā ar ASVG 227.a pantu, GSVG 116.a pantu un BSVG 107.a pantu.*

(6) Atkāpjoties no 4. panta 1. punkta, pensijas vecumu apdrošinātām sievietēm, kuras 60 gadu vecumu sasniegs pirms 2024. gada 1. janvāra, nosaka saskaņā ar ASVG 253. panta 1. punktu (GSVG 130. panta 1. punkts, BSVG 121. panta 1. punkts); [..]"

[9] B) *Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (Vispārējais sociālās apdrošināšanas likums (BGBl. 1955/189); turpmāk tekstā – "ASVG"):*

"Apdrošināšanas laikposmi

§ 224*. Ar apdrošināšanas laikposmiem ir jāsaprot 225. un 226. pantā minētie iemaksu periodi un 227., 227a, 228., 228a, un 229. pantā minētie aizstājošie periodi.*

[..]

Aizstājošie periodi saistībā ar bērna audzināšanas periodu laika* posmā *pēc 1955. gada 31. decembra un pirms 2005. gada 1. janvāra

§ 227a*. (1) Turklāt attiecībā uz laika periodu pēc 1955. gada 31. decembra un pirms 2005. gada 1. janvāra pensijas apdrošināšanas stāža posmā, kurā iekļaujas pēdējais iepriekšējais iemaksu periods vai, ja tāda nav, tad tajā pensijas apdrošināšanas stāža posmā, kurā iekļaujas pirmais nākamais iemaksu periods, apdrošinātai personai, kura faktiski un pārsvarā ir audzinājusi savu bērnu (2. punkts), šīs audzināšanas laiks valsts teritorijā tiek ieskaitīts kā aizstājošais periods, kas nepārsniedz 48 kalendāros mēnešus no bērna dzimšanas brīža. Vairāku bērnu piedzimšanas gadījumā šis periods tiek pagarināts līdz 60 kalendārajiem mēnešiem.*

(2) 1. punkta izpratnē par bērniem tiek uzskatīti:

1. apdrošinātās personas bērni;

[..]

(3) Ja nākamā bērna dzimšana (adopcija, bērna pieņemšana aprūpē bez atlīdzības) ir notikusi pirms **[oriģ. 6. lpp.]** *48 kalendāro mēnešu (60 kalendāro mēnešu) termiņa beigām, šis periods turpinās tikai līdz šai bērna dzimšanai (adopcijai, bērna pieņemšanai aprūpē bez atlīdzības);* [..]

DARBA VERSIJA

(4) Tiesības uz aizstājošo periodu attiecībā uz vienu un to pašu bērnu attiecīgajos laika posmos var izmantot tikai persona, kura bērnu faktiski un pārsvarā ir audzinājusi. [..]

[..]

(8) Pamatojoties uz to, ka tiek audzināts adoptēts vai aprūpē pieņemts bērns (2. punkts 5. un 6. apakšpunkts), par katru aizstājošā perioda mēnesi no ģimenes pabalstu izlīdzināšanas fonda līdzekļiem ir jāveic iemaksa 22,8 % apmērā no iemaksu bāzes. Kalendārās dienas iemaksu bāze ir summa, kas aprēķināta atbilstoši 2014. gada 31. decembrī spēkā esošās redakcijas 76.b panta 4. punktam."

[10] *GSVG* 116.a pants pēc būtības ir *ASVG* 227.a pantam paralēls noteikums.

[11] **IV. Lietas dalībnieku argumenti un prasījumi:**

[12] 2017. gada 11. oktobrī CC kundze atbildētājai *Pensionsversicherungsanstalt* [Pensiju apdrošināšanas iestādei] (turpmāk tekstā – "*PVA*") iesniedza pieteikumu vecuma pensijas piešķiršanai.

[13] Ar 2017. gada 29. decembra lēmumu *PVA* CC kundzei piešķīra vecuma pensiju 1079,15 EUR apmērā, sākot ar 2017. gada 1. novembri. Aprēķinot pensiju, *PVA* pamatojās uz Austrijā uzkrātiem 366 apdrošināšanas mēnešiem, tostarp 14 mēnešus aizstājošā perioda saistībā ar bērna audzināšanas laiku no 1993. gada janvāra līdz 1994. gada februārim.

[14] Ceļot prasību pret šo lēmumu, CC kundze lūdz piešķirt viņai lielāku vecuma pensiju. Aprēķinot šo pensiju, kā aizstājošie periodi esot jāņem vērā arī bērnu audzināšanas periodi dalībvalstīs Apvienotajā Karalistē, Beļģijā un Ungārijā laika posmā no 1987. gada 5. decembra līdz 1993. gada 31. janvārim (62 mēneši). **[oriģ. 7. lpp.]**

[15] *PVA* iebilda pret to, ka saskaņā ar Īstenošanas regulas 987/2009 44. pantu ārvalstīs uzkrātus bērnu audzināšanas periodus nevarot ieskaitīt, jo CC kundze tieši pirms bērnu audzināšanas uzsākšanas nav strādājusi algotu darbu un bērnu audzināšana esot notikusi dalībvalstīs, kuras principā paredz ieskaitīt bērnu audzināšanas periodus.

[16] **V. Līdzšinējā tiesvedība:**

[17] Pirmās instances tiesa (*Arbeits- und Sozialgericht Wien* [Darba un sociālo lietu tiesa Vīnē]) prasību noraidīja, jo neesot izpildīti Īstenošanas regulas 987/2009 44. panta nosacījumi citā dalībvalstī uzkrātu bērna audzināšanas periodu ieskaitīšanai.

[18] Otrās instances tiesa (*Oberlandesgericht Wien* [Apelācijas tiesa Vīnē]) šo spriedumu apstiprināja. Tā pauda juridisko viedokli, ka Īstenošanas

DARBA VERSIJA

regulas 987/2009 44. pantā runa esot par Savienības pilsoņu pārvietošanās brīvības ierobežojumu, kas ir pieļauts saskaņā ar LESD 21. pantu.

[19] Pret šo nolēmumu CC kundze iesniedza revīzijas sūdzību *Oberster Gerichtshof*. Viņa lūdz apmierināt viņas prasību. *PVA* revīzijas tiesvedībā nepiedalījās.

[20] **VI. Prejudiciālā jautājuma pamatojums:**

[21] Par pirmo jautājumu:

[22] No Īstenošanas regulas 987/2009 97. panta un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (turpmāk tekstā – "Regula 883/2004") 91. panta izriet, ka šīs regulas jau bija **[oriģ. 8. lpp.]** spēkā gan brīdī, kad tika iesniegts pieteikums vecuma pensijas saņemšanai (2017. gada 11. oktobris), gan arī apstrīdētā *PVA* lēmuma pieņemšanas brīdī (2017. gada 29. decembrī). Tādēļ šajā gadījumā *Oberster Gerichtshof* ieskatā tās esot piemērojamas *ratione temporis* (EST, C-522/10, *Reichel-Albert*, ECLI:EU:C:2012:475, 26. un nākamie punkti). No Regulas 883/2004 2. panta 1. punkta un 3. panta 1. punkta d) apakšpunkta izriet, ka šīs regulas piemērojamība personām un tās materiālā piemērojamība attiecībā uz CC kundzi ir iespējama.

[23] *Arbeits- und Sozialgericht Wien* ir pareizi atzīmējusi, ka *PVA* atbilstoši *ASVG* kā aizstājošu periodu saistībā ar bērna audzināšanas laiku ir atzinusi 1993. gada janvāri, kad CC kundze ar dēliem uzturējās Apvienotajā Karalistē, pirms viņa atgriezās Austrijā, kur tā no 1993. gada februāra sāka strādāt algotu darbu. Tādēļ tiesvedībā pēc būtības nozīmīgi ir Beļģijā (un vienu mēnesi Ungārijā) uzkrātie bērnu audzināšanas periodi no 1987. gada decembra līdz 1992. gada decembrim. Šajā laika periodā vēl nebija piemērojama Regula 883/2004, bet gan tās priekšgājēja Padomes Regula (EEK) Nr. 1408/71 (1971. gada 14. jūnijs) par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (turpmāk tekstā – "Regula 1408/71"). Tomēr *Oberster Gerichtshof* ieskatā saskaņā ar Regulas 883/2004 87. panta 2. un 3. punktu šie laika posmi ir jāņem vērā, lai konstatētu, vai CC kundzei ir minētās tiesības (arī par Regulas 1408/71 94. panta 2. un 3. punktu, EST, C-28/00, *Kauer*, ECLI:EU:C:2002:82, 22.–24. punkts).

[24] Lai šajā gadījumā saistībā ar CC kundzes tiesībām uz vecuma pensiju **[oriģ. 9. lpp.]** vispār izrietētu Austrijas kompetence par viņas Beļģijā un Ungārijā uzkrāto bērnu audzināšanas periodu ieskaitīšanu, ir jābūt izpildītiem Īstenošanas regulas 987/2009 44. panta nosacījumiem (šajā nozīmē skat. ģenerāladvokāta Jēskinena [*Jääskinen*] secinājumus lietā C-522/10, *Reichel-Albert*, ECLI:EU:C:2012:114, 62. un nākamie punkti). Īstenošanas regulas 987/2009 44. panta nosacījums nav izpildīts, jo CC kundzei ne Beļģijā, ne Ungārijā nebija ne nodarbinātās, ne arī pašnodarbinātas personas statusa. Pat pieļaujot, ka šajā gadījumā ne Beļģija, ne Ungārija (kā attiecīgās kompetentās dzīvesvietas dalībvalstis saskaņā ar Regulas 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu)

DARBA VERSIJA

neņemtu vērā bērnu audzināšanas periodus (Īstenošanas regulas 987/2009 44. panta 2. punkta pirmais teikums), nevarētu uzskatīt, ka Austrijai būtu pakārtota kompetence atbilstoši Īstenošanas regulas 987/2009 44. panta 2. punkta otrajam teikumam, jo CC kundzei 1987. gada decembrī (tas ir brīdis, no kura sāka ņemt vērā pirmā dēla audzināšanas periodu) Austrijā nebija ne nodarbinātās, ne arī pašnodarbinātas personas statusa.

[25] Tādēļ *Oberster Gerichtshof* rodas jautājums par Īstenošanas regulas 987/2009 44. panta interpretāciju, kas prejudiciāla nolēmuma sniegšanai ir jāuzdod Eiropas Savienības Tiesai.

[26] *Iespējams primāro tiesību pārkāpums:*

[27] LESD 21. pantā Savienības pilsoņiem ir nostiprinātas tiesības brīvi pārvietoties dalībvalstīs, ievērojot Līgumos un īstenošanas noteikumos paredzētos ierobežojumus un nosacījumus.

[28] Īstenošanas regulas 987/2009 44. pantu Savienības likumdevējs pieņēma, reaģējot uz Tiesas judikatūru lietās *Elsen* (EST, C-135/99, ECLI:EU:C:2000:647) **[oriģ. 10. lpp.]** un *Kauer*, kuru piemērošanas jomu bija nepieciešams ierobežot (Īstenošanas regulas 987/2009 14. apsvērums, ģenerāladvokāta Jēskinena secinājumi ECLI:EU:C:2012:114, 3. punkts). Šo noteikumu pamatoti var uzskatīt par tādu īstenošanas noteikumu, kas pieļaujamā veidā ierobežo LESD 21. pantā paredzētās tiesības brīvi pārvietoties. Tas izriet jau no fakta, ka Regulas 883/2004 un Īstenošanas regulas 987/2009 mērķis ir nevis harmonizēt dalībvalstu pieņemtās sociālā nodrošinājuma sistēmas vai arī tikai panākt konverģenci tajās, bet gan vienīgi tās koordinēt; apdrošinātie nevar pieprasīt, lai viņu pārvietošanās uz citu dalībvalsti neietekmētu to maksājumu veidu vai līmeni, uz kuriem tie var būt tiesīgi savā izcelsmes valstī (EST, C-134/18, *Vester*, ECLI:EU:C:2019:212, 32. u.c. punkti). Tāpat arī atbilstoši Regulas 883/2004 1. panta t) punktam, lemjot par to, kādi laika periodi ir atzīstami par apdrošināšanas laikposmiem un kādi ir to nosacījumi, vienmēr ir jāvadās no tās valsts tiesību normām, kurā šie laikposmi tika uzkrāti (EST, C-548/11, *Mulders*, ECLI:EU:C:2013:249, 37. punkts).

[29] Tomēr tam pretrunā ir fakts, ka CC kundze – tāpat kā it īpaši arī *Kauer* kundze – ir strādājusi un uzkrājusi apdrošināšanas laikposmus tikai un vienīgi Austrijā, kālab varētu apgalvot, ka šī apstākļa rezultātā, pamatojoties uz primārajām tiesībām, varētu rasties pietiekama saistība ar Austrijas sociālās apdrošināšanas sistēmu. (ECLI:EU:C:2002:82, 32. punkts; ECLI:EU:C:2012:114, 35. punkts). Šis fakts gan atšķiras no situācijas *Kauer* lietā, jo – atšķirībā no *Kauer* kundzes – brīdī, kad dzima viņas bērni, CC kundze vairs nebija Austrijā. Turpretī šī situācija ir salīdzināma ar apstākļiem *Reichel-Albert* lietā. **[oriģ. 11. lpp.]** Par to Tiesa gan lēma, vēl pamatojoties uz Regulu 1408/71, kas neietvēra regulējumu, kas ir salīdzināms ar Īstenošanas regulas 987/2009 44. pantu. Tomēr Tiesa uzsvēra, ka tās nolēmums sakņojas primārajās tiesībās, īpaši norādot uz to, ka tikai 1991. gadā pieņemtā un tādēļ vēl nepiemērojamā Regulas 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunkta kompetences norma (skat. tagad: Regulas 883/2004 11. panta

DARBA VERSIJA

3. punkta e) apakšpunktu) nevarētu sniegt papildu pierādījumus *Reichel-Albert* kundzes pietiekamajai saistībai ar Vācijas sociālās apdrošināšanas sistēmu, un saskaņā ar to bērnu audzināšanas periodos pašsaprotama būtu Beļģijas kā dzīvesvietas valsts kompetence.

[30] *Iespējamais Savienības tiesību normās paredzētā tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpums:*

[31] Tā kā Regula 1408/71 neietvēra regulējumu, kas ir līdzīgs Īstenošanas regulas 987/2009 44. pantam, un CC kundzes uzkrātie bērnu audzināšanas periodi bija šīs regulas *ratione temporis* piemērošanas jomā, - ņemot vērā jau minēto Tiesas judikatūru -jau ar pirmo izvērtēšanu arī šajā gadījumā būtiski iemesli liecina par to, ka Beļģijā un Ungārijā pavadītos bērnu audzināšanas periodus ir jākvalificē kā tādus, kas jāizskata, balstoties uz Austrijas tiesību normām, jo, ņemot vērā Regulas 1408/71 piemērošanas jomu, CC kundzei būtu pietiekama saistība ar Austrijas sociālās apdrošināšanas sistēmu. Tādējādi, 2010. gada 1. maijā stājoties spēkā Īstenošanas regulas 987/2009 44. pantam, ilgi pēc bērnu audzināšanas periodu beigām būtu pasliktinājusies CC kundzes situācija.

[32] Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai tiesiskās paļāvības aizsardzības princips ir Savienības tiesību sistēmas **[oriģ. 12. lpp.]** daļa, un, īstenojot Savienības regulējumu, dalībvalstīm tas ir jāievēro (EST, C-62/00, *Marks & Spencer*, ECLI:EU:C:2002:435, 44. punkts). Šim principam pamatā atbilst arī tas, ka jaunais tiesiskais regulējums tiek piemērots agrāka tiesiskā regulējuma ietvaros radušos situāciju sekām nākotnē. Tomēr šis princips nepieļauj, ka piemērojamā tiesiskā regulējuma grozījums tiesīgajai personai ar atpakaļejošu spēku atņem tiesības, kuras tā ir ieguvusi, pamatojoties uz agrāko tiesisko regulējumu (EST, C-107/10, *Enel Maritsa Iztok 3*, ECLI:EU:C:2011:298, 39. punkts). Līdz ar to Savienības materiāltiesiskās normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tās attiecas uz situācijām, kuras radušās pirms normu spēkā stāšanās, tikai tiktāl, ciktāl no to noteikumiem, mērķa vai satura skaidri izriet, ka tām jāpiešķir šāda iedarbība (EST, C-334/07 P, Komisija/*Freistaat Sachsen*, ECLI:EU:C:2008:709, 44. punkts).

[33] *Oberster Gerichtshof* ņem vērā to, ka Īstenošanas regulas 987/2009 44. pants kopumā var atbilst tiesiskās paļāvības aizsardzības principam, jo šis noteikums regulē (vienīgi) tādu bērnu audzināšanas periodu nākotnes sekas - vecuma pensijas piešķiršanu un apmēru -, kuri ir izmantoti pirms tā stāšanās spēkā. Tomēr CC kundze iemaksas vienmēr ir veikusi vienīgi Austrijas sociālās apdrošināšanas sistēmā un algotu darbu viņa ir strādājusi tikai Austrijā. Jau brīdī, kad stājās spēkā Īstenošanas regulas 987/2009 44. pants, pastāvēja pietiekama saistība ar Austrijas sociālās apdrošināšanas sistēmu. Tādēļ CC kundzei *Oberster Gerichtshof* ieskatā var būt radusies paļāvība, kas ir iedragāta, pārkāpjot **[oriģ. 13. lpp.]** tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

[34] *Par otro jautājumu:*

DARBA VERSIJA

[35] *PVA* apgalvoja, ka CC kundze bērnu audzināšanas periodus ir uzkrājusi valstīs, kas principā paredz bērnu audzināšanas periodu ieskaitīšanu. Šajā ziņā vēl nav zināms procesa iznākums. Līdz ar to gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, rodas nākamais jautājums, proti, ko nozīmē, ja Īstenošanas regulas 44. panta 2. punkta pirmā teikuma daļa paredz, ka kompetentā dalībvalsts atbilstīgi Regulas 883/2004 II sadaļai "ņem vērā" bērnu audzināšanas periodu. Ar to vispirms var saprast, ka šī dalībvalsts konkrētajā gadījumā neieskaita bērnu audzināšanas periodu vai arī ka šī valsts savā pensiju apdrošināšanas periodu katalogā vispār nav paredzējusi bērnu audzināšanas periodus (ģenerāladvokāta Jēskinena secinājumi, ECLI:EU:C:2012:114, 67. punkts).

[36] **VII. Tiesvedības apturēšana:**

[37] [..] [Procesuālie jautājumi]

[..] Vīne, 2020 gada 13. oktobris

[..]

DARBA VERSIJA